

Enskild motion

Motion till riksdagen 2015/16:143

av Ewa Thalén Finné m.fl. (M)

Uppåkra arkeologiskt centrum

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om ett större statligt intresse för Uppåkra Arkeologiska Center och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

I Staffanstorps kommun, mitt emellan Malmö och Lund, och i den bördiga myllan kring Uppåkra kyrka vilar unika rester från en omfattande bebyggelse från järnåldern. De senaste årens arkeologiska undersökningar vid Uppåkra har visat att platsen kan anses vara Skandinaviens största, fyndrikaste och mest långvariga järnåldersbosättning. Området var bebott i över ett årtusende mellan 100 år f. Kr. och ca 1 000 e. Kr. och boplatser i Uppåkra täcker en över 40 hektar stor yta vilket motsvarar ca 25 fotbollsplaner. Av denna area har endast 0,2 procent grävts ut, men antalet metallfynd som kommit fram under dessa grävningar uppgår till över 28 000, vilket påvisar storheten av platsen. För att bildligt beskriva hur stor platsen är brukar det uppskattas att 100 arkeologer kan gräva i 100 år och det kommer fortsatt finnas mer att gräva ut. Fynden består av både bostäder och föremål och vittnar om att området på sin tid påminde om en stadslignande bebyggelse med en komplex verksamhet och därmed utgjorde ett maktcentrum i över tusen år. Platsen ”lades ner” kring 1 000-talet e. Kr, av en ännu icke fastslagen anledning, och byggdes upp enligt samma linjedragningar som platsen hade, fast i Lund. Därav beskrivs ofta platsen som ”Lund före Lund”.

Uppåkra drivs idag av en stiftelse vars stiftare är Region Skåne, Staffanstorps kommun, Lunds kommun, Lunds stift, Uppåkra församling och Staffanstorps hus. Knutna till

stiftelsen som vetenskaplig garant är länsstyrelsen. Lunds universitet har bedrivit utgrävning och forskning av platsen.

Under sommarhalvåret bedrivs allmänna visningar, vars intresse ökat för varje år och de senaste tre åren har antalet besökare mer än tredubblats. Stiftelsen har valt att lägga fokus i verksamheten på barn och tillgänglighet och alla stiftelsens aktiviteter såsom visningar och utställningar genomsyras av detta. Antalet skolvisningar har också ökat markant och pedagogiska material har tagits fram för att möta denna efterfrågan. Uppåkra vill vara en plats där barn kan få ta del av historien, allt medan den skrivs genom utgrävningar.

Digital visningsteknik har utvecklats. Dels finns rekonstruktioner av ett hus att beskåda på den plats där huset en gång stod, dels har teknik utvecklats som kan påvisa den storhet som Uppåkra var internationellt och vart fynd från platsen kan härledas. Informationsslingor skapar en tillgänglighet för internationella besökare, så väl som för besökare med olika funktionshinder. En framtagen vandringsled som tar dig från Uppåkra, in till det medeltida Lund och avslutas på ESS, Max IV och Science Village, även kallat ”Kunskapsstråket” knyter nu samman historien med framtiden. Uppåkra ska vara en plats som är tillgänglig för alla.

I en förstudie genomförd 2011 konstaterades att platsen är av ett sådant nationellt och internationellt intresse att det kräver ett större besökscenter för att tillgodose besökarens önskemål. Detta är ett arbete som stiftelsen aktivt bedriver.

Mot bakgrund av att Uppåkra får anses vara en av Nordens bäst bevarade maktboplatser från järnåldern, bör platsen betraktas som ett riksintresse som angår oss alla. Med de omfattande framtidsplaner som nu tar form för Uppåkra är det därför angeläget och önskvärt att staten nu kliver in och visar ett större intresse och ansvar för området. Genom ett ökat engagemang och finansiering från statens sida så kan Uppåkra fortsätta att utvecklas och på allvar bli den stora kunskaps- och besöksplats som området förtjänar. Genom ett ökat statligt intresse så underlättar vi också för en ökande turism som kan generera tydliga spin-off-effekter i regionen samtidigt som vi kan ta vara på den internationella potential som området har och som kommer hela landet till godo.

Ewa Thalén Finné (M)

Tobias Billström (M)

Thomas Finnborg (M)

Ann-Charlotte Hammar Johnsson (M)

Anders Hansson (M)

Ulrika Heindorff (M)

Olof Lavesson (M)

Maria Malmer Stenergard (M)

Gunilla Nordgren (M)

Patrick Reslow (M)

Hans Wallmark (M)

Boriana Åberg (M)

Anette Åkesson (M)